

Vzdělávací obor: **Geografie**
Očekávaný výsledek učení: GEO-GEO-002-ZV9-008

Vysvětlí, jak přírodní a společenské faktory ovlivňují přirozený i migrační pohyb obyvatel a strukturu i rozmístění obyvatelstva v různých místech a regionech.

Popis úrovně Na cestě

- Posoudí vztah mezi přírodními a sociálními faktory v regionech a jejich vliv na populační vývoj.
- Určí klíčové údaje a souvislosti v analyzovaných datech.

Klíčové prvky života v různých regionech

Autor materiálu: Mgr. Adam Stražovec

Vyučovací hodina rozvíjí schopnost žáků analyzovat a porovnávat přírodní a společenské faktory prostřednictvím práce se vzorovými regiony. Cílem je vysvětlit, jaké faktory ovlivňují člověka při jeho rozhodování, zda v daném regionu zůstat, nebo se přesunout na jiné místo.

Zadání pro žáky

Abychom si mohli vysvětlit, proč je v některých oblastech světa život jednodušší a v jiných složitější, zkusíme se podívat na několik obrázků. Vaším úkolem bude ke každému z nich vyslovit nějaké slovo, nebo myšlenku, která může mít vliv na život člověka v dané oblasti.

Po analýze všech připravených obrázků vytvoříme společně myšlenkovou mapu. Na tabuli napíšu dva pojmy: přírodní faktory a společenské faktory. Vaším úkolem bude ke každému z nich dopsat příklady konkrétních faktorů, které mají vliv na lidskou mobilitu. Budeme je rozlišovat podle toho, zda jsou to faktory, které nás přitahují, nebo které nás naopak vyhánějí.

Po skončení této aktivity dostanete pracovní list. Na něm budou čtyři modelové regiony s krátkým popisem. Vaším úkolem bude ke každému regionu napsat alespoň 10 faktorů, které ovlivňují život člověka na daném místě. Můžete je napsat formou bodů, nebo si vytvořit myšlenkovou mapu. Závěrem se na jednotlivé regiony podíváme společně a některé zajímavé body si do svých seznamů (myšlenkových map) můžete doplnit.

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK k řešení problémů Řešení běžných problémových situací KRP-RPS-000-ZV9-001	Reflektuje osobní a společné problémy s ohledem na různé perspektivy navrhovaných řešení. (Žák identifikuje problémy, vyvozuje z nich závěry a diskutuje o možné důsledky.)	• Vedu žáky k analýze, vyhodnocování a interpretaci informací. • Podněcuji žáky ke kritickému myšlení.
KK k občanství a udržitelnosti Zohledňování propojenosti světa KOB-ZPS-000-ZV9-001	Zohledňuje vzájemnou propojenost jevů, situací a výzev v okolním světě z hledisek sociálních, ekonomických, kulturních, politických a ekologických. (Žák zkoumá situace, jevy a procesy a identifikuje kauzální vztahy mezi přírodními a sociálními podmínkami v regionu.)	• Podněcuji žáky ke kladení a zodpovídání otázek směřujících k hledání příčin a následků různých situací a procesů, doplňujícími otevřenými otázkami je vedu k hlubšímu promýšlení a prohloubení otázek a odpovědí

Metodický komentář pro učitele

Tato aktivita podporuje rozvoj schopnosti žáků analyzovat vliv přírodních a společenských faktorů na lidský život a rozvíjet jejich kritické myšlení prostřednictvím vytváření myšlenkových map. Učitel by měl aktivně facilitovat diskusi a motivovat žáky k hledání konkrétních příkladů, které souvisejí s jejich zkušenostmi a poznatky. Důležité je také dbát na to, aby žáci správně rozlišovali faktory, které přitahují nebo odrazují lidi od určité oblasti.

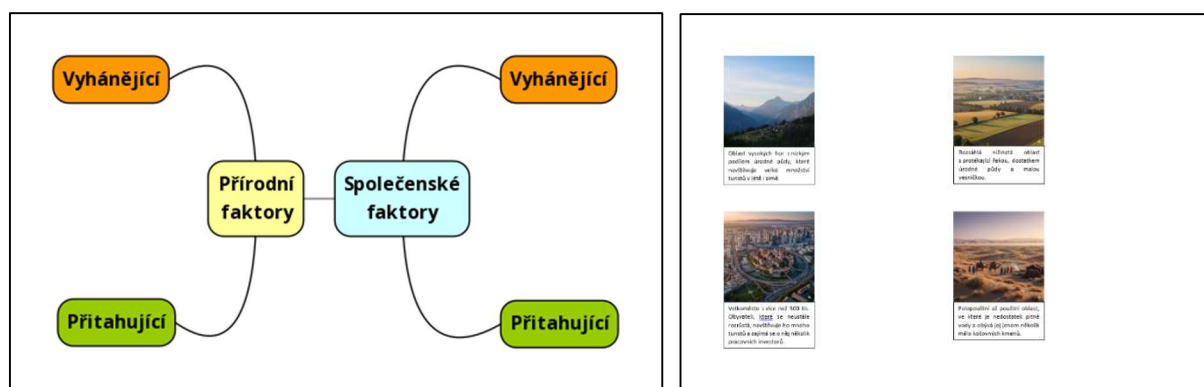
- Učitel připraví obrázky několika oblastí (hory, nížiny, pouště, tundry, města, ...). Ty promítá na prezentačním plátně a ptá se žáků na faktory, které mohou mít na život člověka v dané oblasti vliv.
 - Obrázky je možné vygenerovat prostřednictvím umělé inteligence (AI).
- Učitel připraví pracovní list, na kterém budou dva pojmy: přírodní faktory, společenské faktory. Tyto dva body také napíše na tabuli. Společně se žáky vytváří myšlenkovou mapu konkrétních faktorů, které mají vliv na lidskou mobilitu. Zároveň se rozlišuje mezi faktory vyhánějícími a přitahujícími.
- Na druhé straně pracovního listu se nachází čtyři obrázky různých regionů s jejich popisy. Po skončení samostatné aktivity učitel všechny regiony diskutuje a doplňuje dalšími body.
- Reflexivní část může učitel zakončit otázkami:
 - Proč lidé z některých regionů odchází a do jiných přichází?
 - Kde je podle vás nejlepší místo na život?

Popis ověřování

Učitel zhodnotí, zda žák ...

- ... rozlišuje přírodní a společenské faktory, které mají vliv na přirozený a migrační pohyb obyvatelstva.
- ... dokáže rozlišit faktory, které na dané místo přitahují, nebo z daného místa vyhání.
- ... kriticky pracuje s informacemi a vnímá regionální diferenciaci.

Ukázka řešení



Obr.: Ukázka pracovního listu – první strana (vlevo) a druhá strana (vpravo)